

БЛАГОВѢСТНИКЪ

ДУХОВНА ГАЗЕТА ДЛЯ ПОДКАРПАТ. РУСИНОВЪ

Редакція, адміністрація, експед.:
Выдавництво Чина св. Василія В.
въ Ужгородѣ, Раковція ул. ч. 54.

МАРТЬ
1931

Предплата на цѣлый рѣкъ 10 Кч.
за границею 17 Кч.; до Америки
половъ дол. — Одно число 1 Кч.

Число

Выходитъ 1-го каждого мѣсяца

Рочникъ

3.

Отвѣчат. редакторъ: о. Іоакимъ Хома ЧСВВ.

XI.

Въ сороклѣтнѣ роковины Кирилометодій-
ского Апостолату.

Сего року мине трийцять лѣтъ, коли пару людей пе-
ренятыхъ глубокою любовію до людей, своихъ близкихъ,
узялося до здѣйсненя горячого бажаня Св. Отця Льва XIII,
бажаня зъединити всѣ церкви въ одно стадо, въ одну
Церковь.

Зъ нагоди тысячилѣтноѣ памяти Славянскихъ Апо-
столівъ св. Кирила и Методія, выдавъ Св. Отець Левъ
XIII. Паstryрский листъ до всего свѣту, особливо слав-
янского. Въ тѣмъ листѣ установивъ свято св. Кирила и
Методія для цѣлоѣ вселенскоѣ Церкви на 5-ый день мѣ-
сяця юлія, а заразомъ заохочувавъ Славянъ, що находи-
лися въ злуцѣ зъ правдивою Церквою, щобы они, такъ
своими молитвами, якъ и дѣлами допомагали при навер-
неню незединеныхъ своихъ братівъ.

На сей зазывъ святого Отця пару моравскихъ хри-
стіянъ католиківъ взялося до роботы и организовали на
тѣй земли, где такъ много трудилися тѣ Апостолы пер-
ше товариство, котре мало на цѣли привернути всѣхъ
Славянъ до правдивої Церкви. Головнимъ организаторомъ
того дѣла бувъ бл. п. о. Стоянъ, тогдѣшній при-
борский капланъ и познѣйший Архиєпископъ оломоуц-
кий. Онъ то разомъ изъ Й. Крашкимъ и Й. Вики-

даломъ написали статутъ дефинитивно потвердженый кардиналомъ Фірстенбергомъ 12 октября 1891.

Яку велику працю за той часъ выконало се товариство видно изъ того загального заинтересованя, яке постало на Западъ, до уніонистичної акції. Єго дѣломъ у великой мѣрѣ суть и тѣ звѣзды у Велиградѣ, где рознѣ учень приїжджають, щобы порадитися, що треба робити, щоби лекше и успѣшнѣйше навернути схизматиковъ. То товариство дає подпору, для тихъ, що працують на міссіяхъ, для тихъ, що занимаються розширенямъ, або утвержденямъ св. вѣры. Зъ Моравії то товариство розширилося такожъ и межи іншими славянскими народами, выдаючи всюди краснѣ плоды своеї працї. И не одна душа може дякувати за ласку святої вѣри тому товариству.

И по тѣлько лѣтахъ працї можно сказать, що оно выконало свои замѣры. Розширення и утверждення католицької вѣри межи Славянами на Востоцѣ, абы рѣднѣ братя славяне одѣрванѣ одѣностії Церкви повернули до неї.

Ангель.

Богъ спрямувавъ ангела до осады місіонарскої. Тужнѣ монахи приняли ласково ангела, а коли сказавъ имъ цѣль своеї подорожи, зрадѣли, що збѣльшилися ряды борцівъ за славу Божу на землѣ. Слѣдуючѣ днѣ перейшли на спільноЙ молитвѣ зъ місіонарями. Ангель приймавъ ихъ nauку и вчився мови жителївъ горячого юга. Місіонарѣ дивовалися, якъ ангель скоро переймавъ усю nauку и якъ скоро приучувався незнаної бесѣды. Коли уже все було готове выбралися въ дорогу, въ лѣсы до найсильнѣйшого и найдикшого племени тої землѣ. Тяжка недоступна дорога и тропичне тепло томили подорожныхъ. Місіонарѣ ишли безнастанно впередъ. Ихъ скрѣпляла свѣдомостъ, що несугъ Боже свѣтло темному народови погруженому въ ідолопоклонствѣ. Провѣдники, якихъ имъ давъ король для охорони негерпеливо зносили труды дня и небезпеки ночи. По многихъ и тяжкихъ переправахъ осягнули цѣль своеї дороги. Народъ втѣканъ передъ ними и нерѣдко зъ засѣдки пущена

стрѣла засвистала имъ надъ головами. Зловили хлопця та заманили и вспокоѣли близкучими цацьками, за то онъ имъ показавъ оселю начальника.

Недобре принялъ ихъ начальникъ. Ажъ коли выложили ему дарунки, то розяснилося ему страшне лице яко доказъ ласки его и приязни. Огнестыми словами змалюавъ міссіонаръ цѣль своего приходу до ихъ землѣ.

Коли скончивъ міссіонаръ, промовивъ ангель. Онъ говоривъ про невидимого Бога, Створителя и Дателя всього, що видимо, про Бога безконечно красного и добротливого. Дуже мало розумѣвъ начальникъ зъ того всього, що говорили бѣлѣ люде. Однакъ згордливо пекивавъ головою, щобы показати свому народови, що зрозумѣвъ усе. Але его дружина и ряды цѣкавыхъ людей жадобно позирали на дивныхъ людей и проявляли охоту зѣсти бѣлого провѣдника и его товаришовъ. Начальникъ зворушеный дарунками позволивъ осѣсти міссіонарямъ на свой земли и научати нарѣдъ о неизнаномъ Бозѣ. На прожитокъ для нихъ и ихньої дружини давъ двѣ хатини, але казавъ потайно ихъ стерегти. Передовсѣмъ рѣшивъ при найблизшой нагодѣ ихъ заколоти и приготовити для своихъ приятелѣвъ величаву гостину. Коли бы прийшовъ бѣльшій царь шукати своихъ висланниковъ въ глубинѣ пралѣсовъ, то его зѣдять. Тѣ самѣ думки мавъ цѣлый нарѣдъ. Єдина боязнь изъ огляду на оружя міссіонарскої дружини здержовала одъ наглого заспокоеня тѣхъ охоты.

Першѣ днѣ пробуваня на земли чорныхъ людей прожила дружина въ безнастсанному страсѣ про свое жите. Лишь ангель спавъ без іечнымъ сномъ невинної душѣ. Міссіонарѣ тревали на молитвѣ, а утруджена, дружина стояла тогды на сторожи, коли други лягали спочивати. Ангелови вдалося усунути недовѣря дикундовъ. Манивъ до себе вѣльчѣ дѣти природы милымъ поглядомъ и лагодною бесѣдою. Безъ ляку входивъ до ихъ хижъ, навчавъ ихъ якбы красше уладжовати свои domы. Говоривъ имъ о Бозѣ, що такъ полюбивъ свѣтъ, що пославъ Сына свого единого, щобы кождый, хто въ Него увѣрити не бувъ погубленый, але мачъ, житя вѣчне. Говоривъ о Его безконечнѣй добротѣ и милосердїю для блудныхъ людей, о славѣ, яку приготовивъ для тихъ, що сповняють свягъ заповѣди Его.

Выяснивъ имъ заповѣдь: любови ближнього, що всѣ люде безъ розлуки є соївъ братьми. Зъ цѣльмъ запаломъ малюавъ мерзоту людодѣства. Дикѣ люде сѣдали довкола нього, неспускаючи ока зъ его устъ, зъ якихъ выходили натхненѣ, вымовнѣ слова, хоть многъ и не розумѣли, або по свому толковаши. Спочували мимоволѣ бо-

язнь передъ нимъ, що и найлютѣйшии дикунъ не поднявбы на нього руки. Миссіонарѣ зновъ стукали до душѣ начальника и его домовникѣвъ, обѣцюючи ему ѡдъ новоѣ вѣры до часиѣ и вѣчнѣ корысти. Подобалося всѣмъ, що обѣцювали миссіонарѣ на земли и по смерти въ царствѣ небеснѣомъ, але выректися найулюбленѣйшого присмаку, Ѳдженя людскаго мяса, здавалося имъ занадто великою жертвою.

Начальникъ готовъ бувъ сповнити бажаня бѣлого царя, лишь кобы можно было обйтися ѡдъ неублаганныхъ вымогъ новоѣ вѣры и не треба было вырѣкнити давныхъ грѣшныхъ навычокъ. О ту скalu розбивалися миссіонарскѣ зусилia. Коли ниякими середниками не дався начальникъ намовити до выреченя дикихъ звычаївъ, миссіонарѣ рѣшили вѣратися въ путь до іншого племени.

Але ангель нарочно не хотѣвъ покидати землѣ, где зачало кѣльчитися зерно Христовоѣ вѣры. Остався самъ и то самъ посередъ дикого народу зъ горячою вѣрою въ успѣхъ своего посланництва и еще сердечнѣйшою любовію до блудныхъ, людскихъ соторѣнь.

Выпросивъ лишь у бдходячихъ миссіонарбвъ, що повернуть въ означеный часъ на торжество крещеня народу. Зоставъ межи дикунами безъ усякого оружя. Лише высока палица зъ Крестомъ була єго опорою. Тымъ вельми много зискавъ у народа. Численѣ товпъ збиралися въ тѣнѣ сикоморъ, коли молоденький проповѣдникъ говоривъ Боже слово.

Якъ ягнятa клонили свои головы дикѣ дѣти полудня, коли ласково до котрого зъ нихъ обозвався. Ангель живъ помежи людьми, радивъ и помогавъ имъ въ незгодинахъ, лѣчивъ немочныхъ и гоивъ раны. За то народъ ѡдававъ ему майже божу честь.

Того вхопилися явнѣ вороги новоѣ вѣры и наговорили начальникови, що бѣлый чоловѣкъ прийшовъ, обманити народъ и стати єго володаремъ. Начальникъ розлютився и казавъ убити того чоловѣка, а всю свою дружину запросивъ на велику гостину. Меже тымъ Ангель приготовлявъ своихъ ученикбвъ до Кресту. Навчивъ ихъ молитовъ и основныхъ правдъ Христовоѣ вѣры. Очѣковавъ теперь лишь приходу миссіонарбвъ, щобы мбгъ приступити до торжественнаго крещеня сыновъ тропичныхъ пралѣсбвъ, наверненыхъ до свѣтла Христовоѣ вѣры.

Одного дня коли кончивъ вечернѣ молитвы, нечайно поцѣливъ єго хтось зручно киненою списою. То начальникъ власною рукою хотѣвъ помститися на зненавидженѣомъ чоловѣцѣ. Дружники началь-

ника кинулися впередъ, а никто эъ народу не важився выступити въ оборонѣ ангела. Коли дикины хотѣли вхопити ангела въ свои руки, щобы заволѣкти на варварску гостину, ангель ставъ. Розплылася Єго стать чоловѣча и онъ явився въ близку сонця, въ снѣжнобѣлыхъ ризахъ эъ золотымъ вѣнцемъ на головѣ. Розбпнявъ снѣжнѣ крила, усмѣхнувшись солодко до переляканого народу и знесся на небо, чистый, красный, великий и славный!

Дикий нарѣдъ упавъ на свое лице, эъ начальникомъ и боялися поднести очи. Коли опамяталися не было больше слѣду по ангелѣ. Коли вернулися миссіонарѣ, нашли землю приготовлену для зерна Христовоѣ вѣры и въ серцю начальника. Окрестили велике множество людей, а начальникъ ставъ найльпшимъ оборонцемъ правъ вѣры въ правдивого Бога и св. Церкви,

(Конець.)

ІЗ ЖИТЯ СВЯТЫХ

Заступникъ на мѣсяцъ Мартъ.

Святый отець нашъ Григорій Двоесловъ Папа римский.

Григорій Двоесловъ родився въ Римѣ въ половинѣ шестого вѣку по Рожд. Хр. Єго отець бувъ римскимъ сенаторомъ и назывався Гордіянъ, а матерь Сильвія. Родичѣ єго були побожними христіянами, тому и выховали єго дуже старанно въ Божомъ законѣ. Самъ онъ бувъ обдарений великими способностями ума. Ізза того звернувъ онъ на себе увагу тогочасного римского царя Юстина, который іменовавъ єго префектомъ (городонаачальнікомъ) мѣста Рима. То высоке достоинство не задовольнило єго. Онъ туживъ за жitemъ высшимъ и внутреннимъ. За короткий часъ одоказавъ одѣ достоинства префекта, роздавъ одну частину свого майна на будову монастырівъ, а другу частину на убогихъ. Самъ вступивъ до монастыря, щобы посвятити свое жите Господу Богу. Небавомъ однакъ мусивъ на приказъ пати оставити монастырь и ити яко папскій посолъ до Царгорода. Тамъ хотъ бувавъ на царскому дворѣ, межи царскими дворянами, середъ великихъ и тяжкихъ занять, однако провадивъ дальше жите таке смиренне, якбы бувъ монахомъ а не посломъ апостольскаго престола.

По смерти папы Пелагія II. въ року 590-омъ, вынесено св. Григорія одноголосно на Петровый Престолъ. Розпочавъ житя незвичайно дѣяльне, звертаючи свою увагу не толькож на удержання порядку въ Христовѣй Церквѣ и єї розширеня, але и на дочасне добро вѣрныхъ.

Въ кѣлько лѣтъ по обнятю Апостольского престола впавъ бувъ до Италії зза дунайскихъ краївъ аріянский, на побудиць нарбдъ Лонгобарды. Они попустошили поля и села ограбили города ажъ по самъ Римъ. Въ тыхъ грôзныхъ часахъ давъ Господь своїй Церви силну опору въ особѣ Папы св. Григорія. Онъ, що лише мавъ давъ, щобы запобѣгти нуждѣ тымъ, що лишилися черезъ ту войну безъ даху и хлѣба. Зъ далекої Сицилії за свои грошѣ спроваджовавъ зерна для бѣдного народу. Своими просьбами и дарунками наклонивъ Саплюльфа, короля Лонгобардовъ щобы отступивъ, одъ облоги Риму. Незадовго потомъ той король читаючи письма свято-го перейшовъ на правдиву вѣру.

Святый Григорій выславъ до Англії першихъ місіонаровъ підъ проводомъ св. Августина. И они навернули поганскѣ народы Англії на лоно съятої Церкви.

Середъ множества занять и безперестаныхъ тѣлесныхъ терпѣнь написавъ св. Григорій много книгъ, котрѣ поставили его въ рядъ святихъ Отцѣвъ Церкви. Особенно прикрасиѣ Его „Правила для душпаstryбовъ“, якъ такожъ „Розмовы“ котрѣ зъ грецкого называються „Діялоги“ або „Двоєсловія“. Одъ төкъ книги назвали св. Григорія Двоєсловомъ. Еще приписують св. Григоріеви написаня Службы Божої, котра въ насъ называется „Преждеосвященою“, а котра якъ извѣсно — одправляється въ великий постъ що середы и пятницѣ.

Свою смиренностю св. Григорій бувъ подивомъ для всѣхъ. Самъ себе звавъ „слугою Слугъ Божихъ“. Найбoльшою прикростю для нього було, коли чувъ, що Єго хтось хвалить. Пакъ переживши 64 роки упокоився 604 рока. Єго тлїннѣ останки лежать въ однїй ізъ каплиць Церкви св. Петра въ Римѣ напроти мощей св. Григорія Наїяненского.

Кождый чоловѣкъ може бути святымъ.

Блаженний Альбертъ изъ Виллядоні живъ у XIII в. Вонъ бувъ убогимъ селяниномъ. Пропця була въ него неначе тою наймилѣйшою сестрою. Не роястивши зъ нею майже николи. Уважавъ єї за о-

вошъ выполненя своего обовязку та вправу въ найвысшихъ чеснотахъ. Богу жертвувавъ свой трудъ. При працѣ на рѣлѣ зъ плугомъ, ци серпомъ зносився думкою до Того, що щодня вѣддававъ ему честь у свягынѣ.

Зъ гадкою на Ісуса Христа, що самъ тяжко трудився въ Назарѣтѣ, скрѣплявъ своего духа и працювавъ въ тому переконаню, що кожду каплю поту нагородиться ему въ будущомъ житю. Не маючи ниякого майна не зновъ, що то богатства и достатки въ сѣмъ житю. Боже Провидѣння хотѣло мати его вбогимъ заробникомъ и онъ вдовоявся своимъ станомъ, не жалуючися николи передъ Г. Богомъ.

Неразъ приходилося ему зносити всякъ докоры и зневаги ѿдь своеї жонки сварливої, але онъ завсігдѣ ѿплачувався ѹй лагодностю. Хоть самъ бувъ худобнимъ и неразъ недостатокъ заглядавъ до его хижѣ, то все таки зо своего заробку ѿкладавъ, якусь частинку для убогихъ.

Коли змѣнилися часы въ его роїномъ селѣ и не можъ було выжити, перенѣсся до города Кремоны. Тамъ ѿдь рана до вечера пильно працювавъ, все веселый, все вдоволеный, ажъ доки не покликавъ его Г. Богъ на жнива до себе, щоби те, що съявились тутъ на землѣ, зобривъ собѣ на цѣлу вѣчність. Померъ маючи 63 роки, Г. Богъ заразъ по его смерти объявиивъ чудомъ святость его працювітого житя. Ледви померъ, усѣ дзвоны въ цѣломъ городѣ задзвонили сами ѿдь себе безъ никого, закликаючи всѣхъ вѣрнихъ, щоби молилися и плакали при тѣмъ убогомъ мерцѣ, що своею працею заслуживъ собѣ на вѣчну славу въ небѣ.

СОТВОРЕНЯ СВѢТА

Шестий день сотвореня свѣта.

Однакъ власть чоловѣка не обмежується лише на самыхъ звѣрятахъ. Волъ чоловѣка є послушна цѣла земля. Глубоко въ землѣ крываються великѣ скарби, якъ золото, срѣбло, діаманти и всяке дорогое камѧня. Въ землѣ суть усякѣ металї, которыми чоловѣкъ кожного дня послугується якъ желѣзо, олово, мѣдь. Больше тамъ є соль, нафта, сѣрка и много — много іншого добра. Все те хотяй скрыте передъ очима чоловѣка, але не скрыте передъ его розумомъ

и передъ єго властю. Вонъ зарыться глубоко до земль, все зводтамъ забирає, а земля не противиться своему панови и володареви. А на що намъ того всего добра, що є въ земль? Оно на се, щобы намъ лекше було жити на свѣтѣ. Зъ желѣза зробишь собѣ и кайнець (цвяхъ) и плугъ и ключъ и гверь (пушку) и много подобныхъ рѣчей. Зъ мѣди зробишь собѣ посудину, щобы не ржавѣла, зъ олова зробишь кулъ, щобы убити звѣрину собѣ на прожитокъ, щобы оборонити свое житя и свое майно. А соль є намъ майже конечно потрѣбна до ъды. Майже нема такої стравы, де не булобы соли. Навѣть въ молоцѣ и въ водѣ є соль, але дуже мало и мы є не вѣдчуваємо. Але нашо намъ золота, нашо намъ срѣбла и діамантовъ? Се для нашої приемности и прикрасы давъ намъ Господь. Зъ золота и срѣбла выробляємо краснѣ чашѣ, крестики, статуї, годинники, перстені і т. д. Такѣ рѣчи не лише суть приемни, але часомъ и дуже пожиточнѣ. Наколи напр. хтось зломить собѣ ребро и уже не можно єго направити и злучити зъ другими костями, тогды лѣкарѣ вставляють єму золоте ребро, бо золото не ржавѣє и тому може бути въ серединѣ тѣла.

Чоловѣкъ є паномъ не лише надъ мертвою природою, але и надъ ростинами. Подивѣтесь на сѣверъ де є край, котрый называется Норвегія. Тамъ такъ зімно, що овочевѣ дерева не можуть рости, бо не мають соняшного тепла, безъ котрого ничо не може рости. Та и тутъ чоловѣкъ показався паномъ; давъ підъ дерева вѣдовѣдну землю, а замѣсѧ сонця огрѣває ихъ електрикою. Люде въ томъ студеномъ краю обводять свои дерева дротомъ, чрезъ той дротъ пускають електрику и такъ помагаютъ деревамъ, щобы они могли рости, розвиватися и приносити овочѣ.

Великѣ перепоны має чоловѣкъ въ житю. Отъ, хотбы така нива! Сколько то треба напрацюватися, щобы она зародила. Треба зрушити, перекинути землю, треба розбити груды, засѣяти зерно, треба косити ци жати, треба вязати, звозити и молотити. А сколько то треба працѣ, щобы те все зробити! Ну а що булобы; якбы чоловѣкъ те все власными руками мусївъ робити безъ жадныхъ знарядовъ? Але и тутъ вонъ показався паномъ. Щобы зрушити и зорати землю, чоловѣкъ вѣдумавъ собѣ плугъ, запрягъ до него коня, ци вола, або вже таки цѣлкомъ машиною оре; щобы розбити груды, вѣдумавъ собѣ бороны; щобы пожати зерно, вѣдумавъ собѣ косу и серпъ, щобы звезти до стодолы, вѣнайшовъ вбѣзъ, а щобы змолотити вѣдумавъ цѣпь. То все запрягъ чоловѣкъ до роботы, бо вонъ є паномъ землї. Появраймо якої великої силы требабы, що-

Люде моя, люде!

Люде моя, люде! що жъ Я вамъ вчинивъ?
Або чим-же Я васъ коли оскорбивъ?
Я слѣпцямъ лишь вашимъ очи отверявъ,
Многихъ проказеныхъ вашихъ очищавъ,
Тай недукихъ зъ ложа болѣзни зводивъ,
Но нѣчимъ я досѣ вамъ не догодинъ.

Люде моя, люде! що жъ Я вамъ здѣлавъ,
Тай яку ѡдплату Я ѿдъ васъ дѣставъ?
Жовчъ їбрку за манну, а за воду квасъ;
Мѣсто мя любити, вы мене сейчасъ
На крестъ розпяли, середъ страшныхъ мукъ
Кровь мою проляли зъ серця, нôтъ и рукъ.

Люде моя, люде! доки вамъ терплю?
Я до себе всякъ народы призву
И они прославлять ще Моє Имя,
И зъ Отцемъ и Духомъ звеличаютъ мя.
Я себе жертвую днесъ за мой народъ,
Върнимъ вспомъ дарую на вѣки животъ.

бы оберти велике млинске колесо, або великъ машины по фабрикахъ. Тысячъ людей мусъли бы днями и нощами працювати въ поть чола. Але чоловѣкъ — панъ всего, запрягъ до товъ роботы воду, пару и бензину.

Чоловѣкъ видѣвъ, якъ то птахи лѣтають у воздухъ высоко понадъ землею, тай подумавъ собѣ: чому бы и менѣ не лѣтати? Злѣшивъ кусники дерева и жѣлѣза причѣшивъ, давъ бляшанѣ крыла и полетѣвъ у воздухъ такъ якъ птиця и лѣтає тамъ лѣтакомъ — ци аеропланомъ. Видѣвъ якъ рыбы плавають, тай самъ забажавъ плавати. Збивъ жelѣзнѣ дощьки, сѣвъ на нихъ тай за 5—6 днівъ уже є въ Америцѣ.

Оттакъ то все служить чоловѣкови, якъ свому панови. Щобы его выживити, лучиться разомъ у працѣ и земля и далеке сонце. Доказы на се маємо на кождомъ кроцѣ. Отъ, возмѣмъ кусникъ хлѣба. Ты кормишся нимъ кождого дня, але ци ты подумавъ коли, сколько то силь природы злучилося до працѣ, щобы ты мôгъ сей кусникъ хлѣба положити до устъ?

Щобы бувъ хлѣбъ, треба перше поля. Поле треба зорати, а до того треба плуга, коней и господаря. Коли зерно вже засѣянє, треба дождю и сонця. Якъ зерно дозрѣє, треба его жати, звозити молотити. Эмолочене зерно треба везти до млина, треба воды, котра обертала бы колесо, треба мельника, котрыйбы надъ усѣмъ наглядавъ. А коли вже мука готова треба є замѣсити — а до того треба и газдынѣ, пеца и дровъ и огню и лопаты и т. д. Отъ, видимо, сколько то силь природы чоловѣкъ робить своими невѣльниками, щобы мати сей кусникъ хлѣба. Небо, земля, вода, огонь, звѣрьата, люди, а навѣть самъ Богъ працюавъ надъ тымъ кусникомъ хлѣба.

Коли мы такъ все розважили, то подумаймо, якъ невдячный є той чоловѣкъ, который кождого дня споживає сей хлѣбъ, а не дякує за него Г. Богу.

Дотеперь видѣли мы, що всѣ сотворѣня слухаютъ чоловѣка, якъ свого пана, а вонъ ихъ уживає до своихъ потребъ. Але тѣ всѣ сотворѣня домагаються чогось одъ свого пана. Золото и дорогѣ камїня, котрѣ чоловѣкъ уживає ничего не знають про свою красу. Вовця не знає Того Хто є кормить и одягає. Земля, дерева и всѣ звѣрьата не знають одъ кого походять и кому мають завдячувати свою урожайність. Тому то они всѣ оддаються чоловѣкови, щобы вонъ дяковавъ ихъ Богу и Створителеви, одъ Котрого они все тѣ дostaли. А чоловѣкъ середъ свѣта є якбы священникомъ, котрый

кождого дня повиненъ складати жертвы благодареня одъ цѣлого свѣта и за цѣлый свѣтъ.

(Слѣдує кінець.)

Не будешъ мати іншихъ Боговъ.

Розповѣдає св. Євангеліє таку пѣдью зъ житя Ісуса Христа.. Повѣвъ Ісуса духъ на пустыню. Коли Ісусъ уже тамъ перебувъ сорокъ днївъ и сорокъ ночей у постѣ та зголоднѣвъ, приступивъ до Нього злай духъ, щоби Єго кусити. А не знавъ онъ єще, що Ісусъ Христосъ есть Божимъ Сыномъ. Запровадивъ Ісуса діяволъ на дуже високу гору и показавъ Єму всѣ царства свѣта и ихъ славу и сказавъ Єму: Се все Тобѣ дамъ, коли припадешъ и поклонишся менѣ. Тогда одповѣвъ ему Ісусъ: Прочъ сатано, бо написано. Господу Богу твому маешъ кланятися и Єму одному служити.

Тою своею одповѣдю поучивъ насъ Ісусъ Христосъ, що честь яку мы оддаємо Господу Богу не смѣємо нѣкому другому лише Єму оддавати. Тъ отже, що оддають Божу єсть кому іншому, як Богу, грѣшать проти першої заповѣди Божїї. Такими є ідолопоклонники, тѣ люде, що кланяються сонцю, огню, звѣрятамъ и божкамъ.

Передъ приходомъ Ісуса Христа въ ідолопоклонствѣ жили майже всѣ народы. Лише одинъ нардъ юдівский покланявся правдивому Богу. Одъ коли прийшовъ Ісусъ Христосъ и пославъ Апостолівъ голосити Євангеліє по цѣлому свѣтѣ, число почитательвъ правдивого Бога росте зъ дня на день. Однако єще теперъ є якихъ 800 міліоновъ поганъ, або ідолопоклонниківъ. Они переважно живуть въ Африцѣ, въ Індії, Китаю и Японії. Церква ревно працює надъ ними, щоби ихъ навернути. Тисячъ священниківъ и монаховъ місіонарівъ працює надъ поганами. Они кождої хвили готувъ на найбільш труды, щоби розширити Царство Христове. Велике число тихъ місіонарівъ пролляло свою кровь за Христа.

Щоби підпорувати місіонарівъ въ ихъ працѣ, побожнѣ християне заложили „Товариство ширення вѣри“ Се Товариство основало 12 свѣтскихъ людей року 1822. Члены Товариства моляться за місії межи поганами и по своїй можности складають маленькѣ жертви на потребы місій. Таке товариство основано єще недавно въ насъ межи Подпаратскими Русинами.

Є такожъ межи крещеными люде, якихъ у певнїй мѣрѣ можно назвати ідолопоклонниками; се люде, якѣ душою и тѣломъ затопленї въ любови до грошей, до славы и нечистоты. Бо такъ говорить Апостолъ до Колосіянъ: Умертвяйте отже вашѣ земскѣ члены,

розпусту... и лакомство, котре є идолопоклонствомъ; а до Филипіянъ каже, що богомъ есть черево ихъ.

Идолопоклонство се найтяжший грѣхъ зъ усѣхъ грѣховъ. Господь Богъ за те, що жиды поклонялися золотому телцеви, такъ покаравъ ихъ, що наразъ згинуло ихъ 23.000 (двацять три тысячъ.) Якъ Богъ карає за идолопоклонство видно еще и теперь на поганскихъ народахъ. То є найнужденѣйшъ люде на свѣтѣ. Деякѣ такъ здичѣли, що бдаються людоѣству.

Котюзъ по заслузъ.

Нѣмецкѣ комунисты въ городѣ Ваймаръ зробили зборы. На тыхъ зборахъ говоривъ одинъ комунистъ, що дуже лютився на вѣру. Державъ таку богохульну бесѣду, що ажъ страшно було слухати. На конди сказавъ: Айно мои панове, я вамъ давъ яснѣ доказы, що Бога нема. Але якъ бы Той Богъ бувъ, то Вонъ повиненъ заразъ послати зъ неба свого Ангела, щобы мене добре выбивъ по лици за мои богохульнѣ слова.

Ледвы безбожникъ выповѣвъ сѣ слова, якъ зъ помежи людей рушився крѣпкий ковалъ, знаний въ цѣлой околици зъ своеї силы. Ковалъ приступивъ до богохульника, свиснувъ єго колько разовъ зъ цѣлої силы по лици и додавъ: Господь м旣 посылає тобѣ, битанго, черезъ мене свое поздоровлення и посылає мене яко свого ангела, щобы выбивъ тебе по лици, бо лѣпшого ангела ты не варта.

Мѣсячне намѣреня на мѣсяцъ Мартъ.

Для членовъ Апостольства Молитвы.

Католицька Акція.

Нема такого чоловѣка, котрый бы не видѣвъ, потребы правдивого Христіянского духа на свѣтѣ. Треба неначе на ново навертати людей на Христіянство, якъ у першихъ часахъ Апостоловъ, бо они теперь за мало христіянами. До того треба новыхъ, горячихъ, численныхъ апостоловъ. Тѣ два завдання має Католицька Акція. Она хоче зхристіянізувати свѣтъ и до тої працѣ зхристіянізованя достаричити Церкви много ревныхъ апостоловъ. Завести, поширити по цѣлой землі Католицьку Акцію є найбѣльшимъ старанямъ св. Отця Римскаго. Св. Огецъ Пій XI въ листѣ до кардинала Бертрама пише, що нынѣ, коли чистота нѣри и обычаївъ выставлена на небезпечный и

рѣшаючий бой, а черезъ недостачу духовного клиру не можно зарадити душпастырскимъ потребамъ, то треба еще болѣше покласти надѣю на Католицку Акцію. Она притягаючи до апостольскоѣ працѣ численныхъ працѣвниковъ з помежи мирянъ, має станути на боцѣ малоѣ громады клиру, для помочѣ и доповненя. Такъ якъ у першихъ часахъ Церкви, въ часахъ страшныхъ переслѣдань, свѣтскѣ люде помогали церковнѣй епархіѣ въ ширеню Царства Христового, такъ и теперь хоче папа Пій XI, щобы свѣтскѣ люде були помочію для священиковъ въ ихъ апостольской працѣ, хоче, щобы люде свѣтскѣ, пôдъ проводомъ душпастыровъ самъ ширили правды Євангелія словомъ, дѣломъ и прикладомъ Христіянскихъ чеснотъ. Се є праця всѣхъ христіянъ изъ Христомъ для Христа завжди и всюды.

Католицка Акція, не є товариствомъ нѣ политичнимъ, нѣ культурнымъ, нѣ господарскимъ. Она не хоче до того мѣшатися. Она лише хоче, щобы въ политичнихъ, культурныхъ и господарскихъ справахъ пановавъ Христовий духъ, щобы христіяне, що є членами тыхъ товариствъ, були такъ вѣрнѣ своїй вѣрѣ, такъ свѣдомѣ, щобы, тамъ де політика, культура и господарство доторкалибysя религіѣ або обычаявъ, они ясно и певно та непохитно стоялиби на становищі католицко-христіянского свѣтогляду.

Каждый христіянинъ до якого будь бы товариства и не належавъ (если оно только не є вороже до Церкви) може и повиненъ бути членомъ Католицкої Акції. Онъ лише бере на себе повинність у своїмъ товариствѣ боронити правъ Христовоѣ Церкви и старатися, щобы духъ Христовий ширився, а вѣра свята була поважана и цѣнена, словомъ щобы въ приватномъ и публичномъ житю запановавъ опять Христосъ.

„Съ комунистического рая“.

662.000 людей только майже, якъ усѣхъ жителївъ на Подкарпатской Руси засудили Комунисты на страшну смерть, голодову смерть. Такъ вѣсти подаютъ всѣ новинки. Сѣ вѣсти принѣсь изъ Россії чекистъ, (комунистичный жандармъ) що вѣкъ до Фінландії. Онъ самъ належавъ до контролльної комисії, що занималася вязнями, що находилися на Соловецкихъ Островахъ.

Першого мая 1930 рока було на тихъ островахъ межи ледами 662.199 людей изъ того 569.982 мушчинъ, 73.285 жонъ, 18.932 молодыхъ межи 13—17 роками. Всѣ тѣ получениї подѣленїна осемъ окремыхъ

групъ. Найбoльша частина прaцюe, яко дереворубы. Въ зim' зъ року 1929—30 згинуло 72.000 засланыхъ зъ браку ьды, зъ пошестей и розстрѣлoвъ. Минулого рока наглядачъ надъ вязнями зробили нараду, якъ поступати зъ вязнями. Однъ спиталися одпоручника уряду: Ци урядъ не буде гнѣватися, якъ розтрѣлюється вязнѣвъ, бо вязнѣ все таки прaцюютъ задаръ для уряду. Тогда чекистъ Бокий сказавъ, що нема чого боятися, бо на Соловки посылають вyключно контреволюцiонеровъ. Они є ворогами комунистичного уряду и тымъ уже давно засуженъ на смерть, зъ ласки лише имъ позволяють еще трохи прaцювати, абы потому ажъ убити.

Що тыжня приходить новый транспортъ такихъ нещасникovъ щобы заняти мѣсто тыхъ, що згинули. Каждому вязневи назначують, що має зробити, коли би єще має силу и скончить свою роботу дoстae на день одно кило чорного лихого хлѣба и трохи поливки, а коли вже не годенъ докончiti роботы то, дoстae лише 300 грамбъ хлѣба. Дваразъ ва тыжденъ дають по кусникови конскогo мяса. Чотыринацять тисячъ людей буквально немає ниякого платя, а треба знati, що тамъ на тыхъ островахъ страшна студень. Тыхъ 14.000 людей тому, що не може прaцювати въ день, то комунисты женуть ихъ на роботы въ ноchъ. Ось такий рай сотворили людямъ комунисты!!!

Роботникъ покутникомъ.

Въ столицѣ Ирландiї, въ мѣстѣ Деблинъ померъ 7. юнiя 1925. въ шпиталю роботникъ Матть Тальботъ. И не буlobi въ тoмъничoго дивного, еслибы при тoмъ не було случайно выявленo нeзвычайне въ нынѣшныхъ часахъ геройство покoйного.

А именно нашли Матть Тальбота зомлѣлого на улицi и прнесли у шпиталь. Тамъ при розбираню недужого увидѣли, що его тѣло обвили ланци, котрѣ уже въѣлися въ тѣло. Роботникъ сего дня померъ але его геройске жите, що досѣ було въ укритю, выйшло на явъ и стало предметомъ загального подиву. А було се жите таке:

Матть Тальботъ бувъ звичайнимъ будовельнымъ роботникомъ. Молодостъ его була шумна и ажъ надто весела. До двадцять пятого року житя гулявъ и запивався. Въ томъ одной субботы настало змїна въ его дотеперъшнoмъ поступованiю. Закинувъ забавы и гуляще жите, а ставъ тихимъ и побожнымъ. Чго вплинуло на него, не звѣстно. Досить що цѣлкомъ змїнивъ способъ житя и ставъ рев-

нымъ покутникомъ. Его денна платня выносила б шилинговъ: зъ неѣ удержовавъ себе, спомагавъ бѣдныхъ и помогъ трьомъ католицкимъ молодцямъ покончiti школы и stati священиками. Одного разу прийшовъ урадованый до сестры и сказавъ: Три уже покончило, зачинаю зъ четвертымъ.

Его пожива була якъ найскромнѣйша; выdatки на власнѣ потребы якъ найменшѣ. Одъ сеѣ пропамятноѣ субботы нѣколи болѣше не взявъ до усть паленки, (горѣвки) хотяй проживъ еще 43 роки. Тихий, спокойный, замкненый въ собѣ такимъ представляється для зовнѣшнаго свѣта.

За се его внутрѣшне житя было повне молитвы и богоугодныхъ дѣлъ. Дванайцять лѣтъ передъ смерти прочитавъ книжку Грѣньонъ де Монфоръ пôдъ заголовкомъ: Ланцы лк бови. Онъ зрозумѣвъ се дїсно и бдь того часу носивъ на своимъ тѣлѣ тяжкѣ ланцы, котрѣ всього одинъ одинокий разъ извергъ изъ себе, а именно въ 1922 роцѣ, коли захворовавъ и мусѣвъ ити до больницѣ (шпиталю). Не хотѣвъ, щоби хтонебудь знатъ про его покуту и се одиноко сюнукало его до того, що знявъ изъ себе покутничий ланцъ. Згодомъ, скоро лише выйшовъ изъ больницѣ, натягнувъ знова ланцы на себѣ и не розстався зъ ними бdtакъ ажъ до смерти. Справдѣ и до гробу бувбы забравъ свою тайну, колибы Господь не бувъ зарядивъ инакше. Несподѣвано зомлѣвъ на улицi, зъ бdtамъ забрали его до больницѣ и въ сей способъ тайна выйшла на верхъ.

Такъ свято живъ и померъ простый роботникъ — не колись то въ давнынѣ, а въ нашомъ грѣшномъ часѣ. Що скажуть на се нашѣ радикалы и всякѣ имъ подобнѣ? Не панъ, не магнатъ, не монахъ, не священникъ — але звычайный будовельный роботникъ, заробникъ, пролитаръ и католикъ. Ось примѣръ, колько добра може зробити и якъ по геройски може жити католицький роботникъ. Не тодѣ буде лѣтше широкимъ массамъ, коли запанує соціализмъ — якъ се наглядно посвѣдчає большевицький Союзъ — але тодѣ, коли католицькѣ засады перейдуть у цѣле суспольне житя и трудяшѣ масы пойдуть за примѣромъ Магть Тальбота.

Новости

Протестантский проф. теологъ д-ръ Еникъ Петерсонъ, що

выкладавъ на университетѣ въ Бонѣ, перешовъ на католицизмъ

групъ. Найбольша частина працює, яко дереворубы. Въ зимъ зъ року 1929—30 згинуло 72.000 засланыхъ зъ браку ъды, зъ пошестей и розстрѣлобъ. Минулого рока наглядачъ надъ вязнями зробили нараду, якъ поступати зъ вязнями. Однѣ спиталися одпоручника уряду: Ци урядъ не буде гнѣватися, якъ розтрѣлюється вязнѣвъ, бо вязнѣ все таки працюють задаръ для уряду. Тогда чекистъ Бокий сказавъ, що нема чого боятися, бо на Соловки посылають виключно контреволюціонеровъ. Они є ворогами комунистичного уряду и тымъ уже давно засудженъ на смерть, зъ ласки лише имъ позволяють еще трохи працювати, абы потому ажъ убити.

Що тижня приходить новий транспортъ такихъ нещасниковъ щобы заняти мѣсто тихъ, що згинули. Кождому вязневи назначують, що має зробити, коли би єще має силу и скончить свою роботу дѣстает на день одно кило чорного лихого хлѣба и трохи поливки, а коли вже не годенъ докончити роботы то, дѣстает лише 300 грамовъ хлѣба. Дваразъ ва тиждень дають по кусникови конскога мяса. Чотыринацять тисячъ людей буквально немає ниякого платя, а треба знати, що тамъ на тихъ островахъ страшезна студень. Тихъ 14.000 людей тому, що не може працювати въ день, то комунисты женуть ихъ на роботы въ ночь. Ось такий рай сотворили людямъ комунисты!!!

Роботникъ покутникомъ.

Въ столицѣ Ірландії, въ мѣстѣ Деблінъ померъ 7. юнія 1925. въ шпиталю роботникъ Матть Тальботъ. И не буlobи въ томъничого дивного, еслибы при томъ не було случайно выявлено незвычайне въ нынѣшнихъ часахъ геройство покойного.

А именно нашли Матть Тальбота зомлѣлого на улиці и привнесли у шпиталь. Тамъ при розбираню недужого увидѣли, що его тѣло обвили ланцы, котрѣ уже въѣлися въ тѣло. Роботникъ сего дня померъ але его геройске жите, що досѣ було въ укритю, вийшло на явъ и стало предметомъ загальногого подиву. А було се жите таке:

Матть Тальботъ бувъ звичайнимъ будбельнымъ роботникомъ. Молодостъ его була шумна и ажъ надто весела. До двадцять пято-го року житя гулявъ и запивається. Въ томъ одной субботы настало змѣна въ его дотеперъшнѣмъ поступованію. Закинувъ забавы и гулянє жите, а ставъ тихимъ и побужнимъ. Чго впливнуло на него, не звѣстно. Досить що цѣлкомъ змѣнивъ способъ житя и ставъ рев-

нымъ покутникомъ. Его денна платня выносила б шилинговъ: зъ неѣ удержовавъ себе, спомагавъ бѣдныхъ и помогъ трьомъ католицкимъ молодцямъ покончiti школы и stati священиками. Одного разу прийшовъ урадованый до сестры и сказавъ: Три уже покончило, зачинаю зъ четвертымъ.

Его пожива була якъ найскромнѣйша; выdatки на власнѣ потребы якъ найменшѣ. Одъ сеѣ пропамятноѣ субботы нѣколи болѣше не взявъ до усть паленки, (горѣвки) хотай проживъ еще 43 роки. Тихий, спокойный, замкненый въ собѣ такимъ представляється для зовнѣшнаго свѣта.

За се его внутрѣшне житя було повне молитвы и богоугодныхъ дѣлъ. Дванайцять лѣтъ передъ смертю прочитавъ книжку Грѣньонъ де Монфоръ пôдъ заголовкомъ: Ланцы лк бови. Онъ зрозумѣвъ се дѣйсно и ѡдъ того часу носивъ на своимъ тѣлѣ тяжкѣ ланцы, котрѣ всього одинъ одинокий разъ извергъ изъ себе, а именно въ 1922 роцѣ, коли захворовевъ и мусѣвъ ити до больницѣ (шпиталю). Не хотѣвъ, щоби хтонебудь зновъ про его покуту и се одиноко сюнукало его до того, що знявъ изъ себе покутничий ланцъ. Згодомъ, скоро лише выйшовъ изъ больницѣ, натягнувъ знова ланцы на себѣ и не розстався зъ ними ѡднакъ ажъ до смерти. Справдѣ и до гробу бувбы забравъ свою тайну, колибы Господь не бувъ зарядивъ инакше. Несподѣвано зомлѣвъ на улици, зъ ѡдтамъ забрали его до больницѣ и въ сей способъ тайна выйшла на верхъ.

Такъ свято живъ и померъ простый роботникъ — не колись то въ давнынѣ, а въ нашомъ грѣшномъ часѣ. Що скажуть на се нашѣ радикалы и всякѣ имъ подобнѣ? Не панъ, не магнатъ, не монахъ, не священникъ — але звичайний будовельний роботникъ, заробникъ, пролитаръ и католикъ. Ось примѣръ, колько добра може зробити и якъ по геройски може жити католицький роботникъ. Не тодѣ буде лѣтше широкимъ массамъ, коли запанує соціализмъ — якъ се наглядно посвѣдчає большевицький Союзъ — але тодѣ, коли католицькѣ засады перейдуть у цѣле суспольне житя и трудяще масы пойдуть за примѣромъ Магть Тальбота.

Новости

Протестантский проф. теоло-
гіѣ д-ръ Епикъ Петерсонъ, що

выхладавъ на университетѣ въ
Бонѣ, перейшовъ на католицизмъ

Наверненя визначного ученого викликало въ протестантскихъ и лѣберальныхъ колахъ велике вражѣня.

Розколъ въ православнїй церкви. „Возрожденіє“ пише, що не вдалася миссія ковенского православного митрополита Елевтерія, який мавъ наклонити російскихъ епископовъ на еміграціѣ до послуху моск. патріярхатови. Митр. Елевтерій, який спеціально въ тїй цѣлі приїхавъ до Парижа, мавъ довшу розмову зъ митр. Евлогіемъ. Онъ повторивъ мотивы наведенївъ указу. Мит. Сергія домагався виконання указу. Мит. Евлогій одповѣвъ, що виконання указу неможливе, бо се внеслобы заколоть въ церковне житя на еміграціѣ. Неясність положення церкви дуже шкодлива и тому епископы вважають необхднимъ звернутися до царгородского патріярха зъ просьбою приняти емігранску церквъ підъ свою опѣку. Въ розмовѣ зъ спбровобтниками рижскихъ часописовъ митр. Елевтерій пессимистично высказався про переговоры зъ Евлогіемъ. Евлогій ъде до Царгороду.

Общество Св. Василія Великаго, для поддерживанія греко-католическаго прихода въ

Прагѣ. Основалося дня 23. XI. 1930 въ Прагѣ. Цѣль Общества выражаетъ самое имя, — подпоровати парохію въ Прагѣ. Общество соединило всякаго направленія людей, и такихъ, которые говорятьъ, „какъ“ и такихъ, которые говорятьъ, на „й“ на „у“ на „ї“ и т. д., прочто мали бы быти totы люде непріятелями, коли одинъ народъ то, коли всѣ подъ карпатами родилися. Коли ихъ лишь дочасный „языковый“ вопросъ“ мало отчужуетъ. Общество сіе про цѣль идеальною, надѣется на помошь такъ моральну, як и матеріальну. Незабудьме на то, что въ Прагѣ дозрѣваютъ цвѣты нашего народа, будущи вождѣ. Если всегда лишь въ отровенномъ воздухѣ будуть дозрѣвати, то и ихъ работа будущая, якъ плотъ ученія будетъ отровительна. Недавно розослали сме летушки, на пряшевску и Подкарпатску Русь. Незабудьте перечитати ихъ, шекъ выполнити. Если кто не має нашъ шекъ може порожний купити, а выполнити про Общество. Число нашего шеку: 34.155 Praha. Адресса на шекъ: Spolek Sv. Vasila Velikého pro podporováni Řecko-katolické Farnostvi v Praze. и за найменьшій даръ щиро дякуеме.

о: В. Гопко предс.

Читайте и розширяйте „Благовѣстника“ !!!

За благословеніемъ Епархіальною Правителствомъ Мукачевското.

Вже появився! КАЛЕНДАРЬ БЛАГОВѢСТНИКА НА 1931 ГОДЪ.

Знаний вже Русинамъ цѣлои Подкарпатской Руси и Словенска.

Знаний всяди, где читають
„Благовѣстника“. Знаний краснымъ со-
держаніемъ зъ
поперед-
ныхъ го-
довъ

БЛАГОВѢСТНИКА

вже
готовый,
Богатый змѣс-
томъ, зъ красны-
ми образками дае на-
уки и порады для людей
каждого вѣку и стану, по правдѣ
своимъ змѣстомъ стане милымъ прі-
ятелемъ и дороговказомъ на цѣлый годъ

Помимо своего цѣнного содержанія Календарь Благовѣстника дуже дешевый, стоитъ лишь 4 Кч
Зъ поштою 4·80 Кч., бо хоче быти въ каждой и найхудобнѣйшой хижѣ.

Заказуйте скоро Календарь Благовѣстника доки не распроданый, читайте и другимъ давайте.

При замовленіяхъ адресуйте:
Выдавництво Чина св. Василія Въ Ужгородъ
Раковци ул. 54.

Высылається лише за готовія гроши.

A főtisztelendő Lelkész urak figyelmébe!

A napokban hagyta el a sajtót: „Az üdvösségi utja, vagy Szt. Misszió képekben” című 94 oldalas, 32 gyönyörű illusztrációval ellátott magyar nyelvű hitvédelmi (vallásos) könnyvecske, amely valóban nagy és hasznos missziót hivatott teljesíteni a magyarájku hívek körében.

Ára darabonkint kč. 4, legalább 30 példány rendelése esetén kč. 3. Megrendelhető a pénz előleges beküldése mellett a sz. Bazil-rend užhorodi nyomdájában, Rákóczi u. 54.

Вже появився першій великий МАДЯРСЬКО-РУСЬКІЙ СЛОВАРЬ Виданя Педаг. Т-ва.

Под редакцією:

Еміліана Бокшая, Юліана Ревая и Др. Мих. Брацайка.

Словар має понад 516 сторін друку, формат 15 + 21 цѣна 60 Кч. з пересилкою поштовою (получено) 64 Кч.

Получити можна в Видавництвѣ ОО. Василіян.
Ужгород, Раковци 54. Висылається **лише** по по-
передном одержаню грошей або за послѣплатою
(добркою).